

OPROER IN POLEN.

In den morgen van den 29 november was het hier nog rustig, doch des avonds ten 7 ure verspreidde zich ijlings de tijding, dat twee regementen van de russische garde te paard in gevecht waren met de leerlingen van de militaire school en onderscheidene regementen van de poolsche infanterie. Het gevecht was bloedig, en van beide kanten zijn zeer vele personen gesneuveld; de russische regementen garde-cavallerie trokken terug, en eene afdeeling van de poolsche troepen begaf zich naar het kasteel Belvidère, waar zij Zijne Keizerlijke Hoogheid den grootvorst *Cesarowitsch* echter niet meer vonden. In denzelfden oogenblik werd er alarm geslagen; alle te Warschau zich bevindende troepen kwamen onder het geweer, en weldra was het voornemen van een gedeelte der bevolking van Warschau, om zich met de poolsche militairen te vereenigen, niet meer twijfelachtig. Reeds ten 8 ure werden de poorten van het arsenaal opengebroken en de wapens onder de aanwezigen verdeeld. Het gevecht hield aan tot het aanbreeken van den dag; het volhijuische regiment met een groot gedeelte van de poolsche garde-grenadiers posteerde zich onder den generaal *Zymirki*, op het groote exercitie-plein. Het lithausche regiment garde kon zich daartegen niet staande houden. Het poolsche regiment garde-jagers te paard, onder den generaal *Kurnatowski*, nam, met uitzondering van eenige weinige manschap, aan het gevecht geen deel. De staatsgevangenen, in de Karmeliter- en Martijns kloosters zich bevindende, bekwamen hunne vrijheid. Voor zoo veel het tot dus verre bekend is, zijn in dezen nacht de volgende personen gesneuveld, en wel bij het kasteel Belvidère: — de generaals *Gendre* en *Fisch*, alsmede de vice-president *Lubowidzki*; bij het paleis der koninklijke stedschouders verloren hun leven: de minister van oorlog, generaal *Haucke* en de overste *Meciszewski*; de generaal *Blumer* werd door vele kogels doorboord; de generaal *Stanislaus Potocki* is gevaarlijk gewond; de generaal *Nowicki* verloor mede het leven. De generaals *Redel* en *Bontems* zijn gearresteerd: de generaals *Fisakoff* en *Engelmann* hebben zich overgegeven; de generaal *Trobicki* werd mede gedood. Gisteren hebben de president, minister van staat, graaf van *Sobolewski*, en de minister van financiën, prins *Lubecki*, in naam van Zijne Majesteit den Keizer en Koning, eene proclamatie uitgevaardigd, waarbij een nieuwe raad van bestuur wordt benoemd. Het bevel over de in de stad zich bevindende armee heeft de generaal *Chlopicki* op zich genomen. — Gisteren (30 november) stonden de ingezetenen van Warschau den ganschen dag onder de wapens, en des namiddags begon de nationale garde, die onder de orders van den graaf *Lubiensky* gesteld is, zich te organiseren. De winkels waren gesloten. Tot dus verre hebben, voor zoo veel bekend, de russische troepen zich rustig gehouden, en de poolsche regementen infanterie en cavallerie, die in de onderscheidene Wojewodschappen staan, hebben order ontvangen, om zich ten spoedigste naar Warschau te begeven. In de voornaamste straten van Warschau zijn kanonnen geplaatst. De commissie van amortisatie der staatsschuld heeft de bank, welke den 30 verzegeld is, onder de onmiddellijke bescherming der burgers en militairen gesteld. Volgens de Warschauer Staats-Courant, bevonden zich den 29 des avonds ten 9 ure duizende van geweren, pistolen en sabels in handen van het volk. Eenige kommandeurs van regementen wilden de rust herstellen, doch werden telkens teruggedrongen, en vonden gedeeltelijk bij hunne roemvolle pogingen den dood. De volkshoopen, die uit de zuidelijke gedeelten van Warschau toestroomden, verspreidden de tijding, dat het kasteel Belvidère en de kasernen der cavallerie verwoest zijn; in de Alec en bij de Alexander-kerk is, zegt men, het gevecht het bloedigste geweest. Enkele schoten werden nog uit de vensters gedaan; alles stroomt thans naar Powask, waarheen zich de russische gardes begeven hebben; op het saksische plein en in de Krakauer voorstad hebben zich patrouilles der poolsche garde-jagers te paard verdeeld. De Warschauer Staats-Courant meldt verder, onder dagteekening van den 1 december: «Terwijl wij de verdere gebeurtenissen van den vorigen dag aan het publiek wilden mededeelen, vernamen wij, dat zich al onze drukkers aan de volksbeweging aangesloten hadden. Uit dien hoofde kon gisteren geen nummer van onze courant uitgegeven worden. Bij de gebeurtenissen van gisteren moeten wij ook nog dit voegen, dat het regiment garde-jagers te paard het saksische Plein en de trompetterstraat ingenomen had. In deze stelling was het regiment tot des morgens 9 ure gebleven. Dan om dezen tijd viel het volk, onder aanvoering van eenen vaandrig, het regiment aan. Van de noordzijde der stad waren de

infanterie en de garde-cavallerie te paard er bij gekomen, en het regiment garde-jagers te paard moest met de russische troepen terugtrekken; laatstgemenen verlieten de stad, nadat zij order ontvangen hadden, om niet verder aan te vallen. Gedurende deze bloedige gebeurtenissen zag men op de straten vele vrouwen met wapens in de hand naar de volkshoopen toelopen. De winkels waren gisteren den ganschen dag gesloten; heden moeten zij, ingevolge order van den nieuwen president van politie, van *Weyrsecki*, weder geopend worden. De handhaving der openbare veiligheid is aan de nieuw opgerigte nationale garde opgedragen geworden. Behalve de militairen bevinden zich thans 30,000 menschen uit alle standen onder de wapens. De nieuwe raad van bestuur heeft gisteren in het paleis der koninklijke stedschouders zijne eerste zitting gehouden. Een gedeelte van de nationale garde heeft dezen nacht door de straten gepatrouilleerd en vele verdachte lieden in hechtenis genomen; de hun afgenomene goederen en gelden zijn op het raadhuis nedergelegd geworden. Des nachts omstreeks twee ure was de rust hersteld, en men hoorde geene schoten meer vallen. Daar in dezen oogenblik de stad geen gevaar loopt, heeft men de verdere uitdeeling van wapens en amunitie gestaakt. De alhier teruggeblevene Russen zijn aan de bescherming der nationale garde aanbevolen geworden.» Wijders leest men in gemeld blad, van den 1, des namiddags ten half een ure: «De leden van de kamer der afgevaardigden, die zich op dit oogenblik te Warschau bevinden, hebben, uit aanmerking der wenschen van het gansche volk en de militairen, den raad van bestuur de ontevredenheid met de zamenstelling van dezen raad doen opmerken. Ten gevolge hiervan zijn de nagemelde personen uit het bestuur getreden, te weten: de ministers, prins *Lubecki* en graaf *Grabowski*; wijders de generaals *Tautenstrauch* en *Kossecki*, alsmede de graaf *Fredro*. In functie zijn nu gebleven: de prins *Czartorijiski*, prins *Michael Radziwill*, graaf *Patz*, de senator *Kochanowski*, van *Nisnecowicz* en de generaal *Chlopicki*; bijgekomen zijn: de kastellen *Leon Dembowski*, graaf *Ostrowski* en *Joachim Lelewel*.»

— De *Hamburger Correspondent* van den 2 dezer meldt: er heeft te Warschau een algemeene volks-oploop plaats gehad, te wege gebracht door de klagen over onderscheidene misbruiken. Grootvorst *Konstantyn* heeft het raadzaam geoordeeld de zich alhier bevindende 9000 man russische troepen bevel te geven de stad te verlaten. Na lat ook Z. Keiz. H. zelf vertrokken was, hebben graaf *Sobolewski*, als voorzitter van den raad en Vorst *Drucki-Lubecki*, minister van financiën, eenen raad van administratie, tot regeling en besturing der zaken ingesteld, en Vorst *Adam Czartoriski*, Vorst *M. Radziwill*, graaf *Rochanowski*, graaf *Pasz* en den heer *Julianus Ursinus Nieuwoewicz* tot denzelfden geroepen. Deze raad houdt zijne zittingen in het bankgebouw, en heeft oogenblikkelijk eene proclamatie uitgevaardigd en een gezantschap naar den Keizer afgezonden. Bij afwezigheid van den grootvorst is er een denzelfden vervangende en bevelhebber over het poolsche leger benoemd.

Het is opmerkenswaardig, dat de raad van administratie, zamengesteld uit poolsche ministers van den Keizer en andere aanzienlijke Polen, door de ministers zelve, bij afwezigheid van grootvorst *Konstantyn* tot den raad geroepen, al zijne acten uitgevaardigd, namens Z. M. den Keizer aller Russen, Koning van Polen, hetgene ten bewijze strekt, dat de proclamatie van den 30 november, bij welke het volk tot rust werd vermaand, deszelfs volle werking heeft gehad.

Frankryk.

PARIJS, 5 December.

Wij hebben reeds melding gemaakt van de verregaande onlusten in Zwitserland, welke aldaar eenen geheelen omkeer van zaken deden voorzien; deze gebeurtenis heeft in het kanton van Zurich reeds werkelijk plaats gehad; eene der hoofdredenen van misnoegen was gelegen in de ongelijkheid, waarmede de vertegenwoordiging tusschen de hoofdstad en het platte land was verdeeld, leverende de eerste alleen 130 afgevaardigden tot den grooten raad en het geheele verdere kanton slechts 82. Om het misnoegen uit den weg te ruimen was er uit dien grooten raad eene commissie van 21 leden benoemd tot herziening van de kantonnele grondwet en ontwerping van eene nieuwe. Deze commissie stelde voor als nieuwe verdeling een getal van 92 afgevaardigden voor de hoofdstad en 118 voor het verdere kanton. Dit ontwerp was verre van te voldoen, de gisting nam toe

en in de meeste districten begonnen volksvergaderingen gehouden te worden.

Men gevoelt echter weldra de noodzakelijkheid van eenige meerdere eenheid, en den 22 november zag het dorp Uster, drie mijlen van Zurich, eene bijeenkomst van tien a twaalf duizend personen. De vergadering werd geopend door den heer *Guter de Baum*, die, ofschoon hij recht deed wedervaren aan de wijsheid en gematigdheid van het gouvernement, echter de noodzakelijkheid van aanzienlijke verbeteringen in de grondwet betoogde, met zoodanig gevolg, dat er eene commissie werd benoemd om de belangen van het volk bij den grooten raad voor te dragen. Inmiddels was men te Zurich niet weinig verschrikt geweest over het houden dezer zoo talrijke vergadering, en verbeidde men met angst den uitslag daarvan, toen men den 24 de benoemde commissie, bestaande uit negen personen, zag aankomen met eene petitie, welke zij in handen stelde van den burgemeester *Reinhard*, met welken zij eene lange conferentie had. Den 25 kwam de groote raad bijeen; de ustersche commissie verscheen voor dezelve, bragt hare belangen in, en verwierf eindelijk van denzelfden een besluit, waarbij aan hare wenschen werd toegegeven en de kantonale vertegenwoordiging werd bepaald op twee derden voor het platte land en eenderde voor Zurich, zullende voorts de commissie van 21, tot 25 leden vermeerderd, nader eene voordragt doen tot eene nieuwe verkiezingswet. Reeds op den 27 heeft zij zich van deze taak gekwaeten en tegen half december zal die wet in werking komen.

In Sardinië is de rust nog verre van hersteld te zijn. Te Turin heerscht de uiterste schrik, het geslacht van het kasteel is tegen de stad gekeerd; de prins *de Carignan*, vermoedelijke erfgenaam van de kroon, is door den Koning naar Genue opontboden, alwaar hij ten nauwste gadeslagen zal worden. In Genue zijn acht der voornaamste ingezetenen in hechtenis genomen en te Nice zijn de gevangennemingen nog menigvuldiger.

Van den 6.

— De kamer der afgevaardigden heeft bepaald, dat te beginnen met den 1 januarij, de bedienaren van den israëlitischen godsdienst tractementen uit 's rijks schatkist zullen ontvangen.

De minister van financiën heeft aan de kamer gevraagd om provisioneel de bestaande directe en indirecte belastingen voor het volgend jaar te doen voortduren, en tevens een provisioneel crediet van 300 millioen voor de uitgaven van dat dienstjaar verlangd.

— Lord *Ponsonby*, schoonbroeder van lord *Grey*, die met eene zending naar Brazilië is belast geweest, zal den heer *Cartwright* te Brussel vervangen, als gezant van Engeland bij het belgisch congres.

— Van het zwitsersche kanton Waadland, schrijft men het volgende: Savoijen is op alle punten in beroering, verscheidene piemontesche schildwachten zijn, zegt men, door het volk gesteenigd geworden. De Koning van Sardinië heeft bevel gegeven om al de lotelingen en verlofgaungers, die zich in Savoijen bevinden, onverwijld naar de piemontesche staten te doen vertrekken. — Uit Lauzanne wordt het volgende gemeld: «De zwaarwichtigste gebeurtenissen volgen elkander thans in de voornaamste zwitsersche kantons met verbazende snelheid op»

In Zurich zijn de *Seebuben* (bewoners langs het meer) in massa naar de hoofdplaats opgetrokken, om de commissie der één en twintig leden in waakzorg te nemen, die met de hervorming der staatsregeling van 1814 zijn belast.

Te Arau zijn van de 23 zich in opstand stellende kreitsen, 4000 man gewapend binnen gerukt en hebben het gemeentehuis ingenomen. In Solothurn is de verbittering ten toppunt gestegen. Het vereenigingspunt der misnoegden is Olten, eene kleine stad, op de grenzen van Argau. Te Friburg is duidelijk eene opstand dreigende gisting waart nemen. De gewapende tusschenkomst van Bern zoude eene beweging beslissen, welker uitslag niet twijfelachtig kan zijn.

— De beruchte *Adam Weishaupt* is, op den 18 november dezes jaars, in den ouderdom van drie en tachtig jaren, te Gotha overleden. Hij was de stichter van eene orde van illuminaten, waarvan de abbe *Barruel* den oorsprong en de vorderingen verhaald heeft in zijne *Memoires pour servir à l'histoire du jacobinisme* (Gedenkstukken behoorende tot de geschiedenis van het jacobinisme). Hij toont in dezelve *Weishaupt* aan als eenen man, die geboren was, om het hoofd eener secte te zijn, als werkzaam, oproerig, stoutmoedig en bekwaam. *Weishaupt* maakte, als hoogleeraar in de rechten te Ingoistadt, in Beijeren aanstonds onder zijne studenten proseliten, en naderhand ook in Duitschland. Zijn doel schijnt geweest te zijn om te gelijk den godsdienst en de gouvernementen het onderste boven te keeren. Zijne zamenspanning werd in het jaar 1785 ontdekt, en hij zelf wist zich aan de tegen hem gerigte vervolgingen te onttrekken. Op zijn hoofd werd een prijs gesteld; hij vlugtte naar Regensburg en naderhand naar het hof van Saksen-Gotha, waar hertog *Ernest* hem beschermde. Hij bleef daar bestendig, ofschoon de hertog, die in het eerst zijn bewonderaar was, naderhand de partij der illuminaten verliet. Deze vorst stierf in het jaar

1804; maar *Weishaupt* had magtige beschermers, die de uitwerking der tegen hem in Beijeren gevoerde procederes verhinderden. Men zie over hem en zijne secte de *Memoires* van den abbe *Barruel*, die schijnt geschreven te hebben op grond van authentieke stukken, welke door het hof van Munich zijn bekend gemaakt; het IV en V deel van die *Memoires* zijn geheel aan *Weishaupt* en aan het illuminatisme toegewijd. Deze hoogleeraar wordt, in zijne correspondentie, altoos onder den naam van *Spartacus* aangeduid, en de aankomelingen namen ook namen aan van oorlogshelden, als: *Alcibiades*, *Brutus*, *Cato*, *Colusus*, *Diomedes*, enz. Men nam onder hen geene christelijke namen aan.

(*Ami de la Religion.*)

Van den 7.

— Een zeker dagblad heeft goedgevonden zich te verontrusten over eene brève van den paus, welke men zegt in Frankrijk aangekomen te zijn. Het vond verkeerd, dat onze bisschoppen eenen *buitenlandschen Souverein* raadplegen. Het is in geen deele de Souverein, welke onze bisschoppen hebben geraadpleegd het is het hoofd der Kerk, de algemeene vader der geloovigen. Nu is waarschijnlijk voor geen deel van de Kerk het hoofd der Kerk een *vreemdeling*. Men begrijpt ligt, dat de Paus voor Joden en Turken een vreemdeling is; maar hij is zulks geenszins voor ons andere katholieken, waar wij ons ook beviaden mogen. Men kan ons niet verbieden, om onze toevlugt te nemen tot zijn verstand, en zijn geestelijk gezag te erkennen. Door alle tijden heen hebben de bisschoppen en de geloovigen omtrent gewetens-twijfelingen hem geraadpleegd; door alle tijden heen heeft hij hunne twijfelingen opgehelderd. Het is noodzakelijk, het is gelukkig, dat er in de Kerk een zoodanig gezag bestaat, hetwelk de oneenigheden voorkomt, de angstvalligheden doet bedaren en voor de handhaving der regelen waakt. De tusschenkomst is niet alleen nuttig voor de Kerk, zij is zulks ook voor de rust der staten, en het is te verwonderen dat men haar gaat laken en er bijna eene misdaad van maken, juist op het oogenblik, dat deze tusschenkomst voor het tegenwoordig gouvernement gunstig is, dat zij de ongeruste gewetens kan gerust stellen, en onlusten en kwellingen verhinderen, die voor maatschappij en godsdienst zoo schadelijk zijn.

(*Ami de la Religion.*)

— Brieven uit Rome van den 26 november, met eenen buitengewonen coerier aangekomen, melden, dat de Heilige Vader gevaarlijk ziek was; de waterzucht, die hem sedert vrij langen tijd kwelde, had de inwendige organen aangetast. Z. H. had de H. H. sacramenten ontvangen en in alle kerken werden gebeden voor hem gedaan. Andere brieven, den 6 december te Parijs aangekomen, scheenen aan te kondigen, dat de toestand van den H. Vader minder ernstig was, dan men in het eerst gezegd had.

(*Idem.*)

Volgens in omloop zijnde geruchten zoude Z. H. reeds overleden zijn.

(*Redactie.*)

België.

BRUSSEL, 5 December.

De heer *Firmin Rogier* is uit Parijs terug gekomen, zonder van den Koning eene audientie te hebben kunnen erlangen. Nevens den heer *Cartwright* is ook de heer *Bresson* naar den Haag vertrokken. Het schijnt als of de groote Mogendheden de, door de Hollanders gewenschte grensbepaling zoodanig uitleggen, dat onder de bezittingen van den *souvereinon Vorst der vereenigde Nederlanden*, vóór den 30 mei 1814 (het eerste parijssche vredes-traktaat) de status quo vóór den 16 mei 1795 moet verstaan worden. Op dien dag, namelijk, werd in den Haag tusschen de fransche republiek en de vereenigde Nederlanden, de vrede tot stand gebracht, bij welken Holland het, aan den linker oever der Schelde gelegen hollandsch of staats-Vlaanderen, benevens Maastricht en Venlo aan Frankrijk afstond.

— Het feest ter eere der gesneuvelden te Brussel heeft den 4 dezer plaats gehad. Het congres en de verschillende autoriteiten hebben zich in statie naar de kerk van St. *Gudula* begeven, waar een plegtige lijkdienst is gevierd geworden, en zijn van daar naar de martelplaats gegaan. Hier heeft de president, de heer *Surlet de Chokier*, den eersten steen gelegd voor het gedenkteecken, dat aldaar opgericht moet worden, en vervolgens heeft de administrateur-generaal *Plaisant* aan de leden van het congres een bronzen penning uitgereikt, waarop eene lijkbus geplaatst was, met de spreuk: «Het is aangenaam en roemrijk voor het vaderland te sterven.»

— Uit het rapport der centrale sectie van het nationaal congres omtrent het ontwerp der nieuwe constitutie blijkt, dat eene zeer groote meerderheid der leden zich verklaard heeft voor het oprigten van twee kamers bij het wetgevend ligchaam, en dat de meerderheid ook de leden van den senaat of eerste kamer voor hun leven wil benoemd hebben. De ouderdom van 35 jaren scheen ook aan het grootste getal leden voldoende toe om als lid van den senaat verkiesbaar te zijn. Die verkiesing moet geschieden door het hoofd van den staat, op eene drie-

dubbels lijst, door een zekere klasse van kiezers op te maken. Hun getal zal ten minste veertig en ten meeste honderd zijn; zij zullen duizend gulden in de belastingen moeten betalen. De senaat zal het regt van een schorsend veto worden toegekend.

Nederlanden.

's HERTOGENBOSCH, 13 December.

Heden is de zitting van het hof van assises voor het laatste kwartaal van dit jaar, onder voorzitterschap van den heer mr. Gevers, alhier geopend.

— Naar men verneemt zal H. K. H. de prinses van Oranje zich, benevens hare kinderen, voor eenigen tijd naar Londen begeven.

— In de dagbladen vindt men eene koninklijke rescriptie van 17 november, krachtens welke het den belanghebbenden geheel wordt vrij gelaten om zich, bij het remplacieren voor de schutterijen, hetzij van onderhandsche contracten, hetzij van publieke scten te bedienen, zullende van deze contracten, ter registratie aangeboden wordende, in beide gevallen een vast regt van 80 cents gevorderd worden.

— Men meldt uit 's Hage van den 10 dezer: Eergisteren avond omstreeks half zeven ure is in deze residentie, bij eenen helderen en met sterren bezetten hemel, door onderscheidene personen het noorderlicht waargenomen; een luchtverschijnsel, hetwelk sinds onderscheidene jaren hier te lande niet is gezien.

— Volgens berigten, gisteren uit Amsterdam ontvangen, zou in Antwerpen eene tegenomwenteling zijn daargesteld; de troepen van *Mililot* en *Niellon* zouden met de ingezetenen zijn slaags geweest, en door de burgers uit de stad verjaagd. De hollandsche fondsen waren op deze tijdingen zaterdag op de beurs te Amsterdam 17/10 ten honderd gerezen. — Daar evenwel niet wordt opgegeven op welken dag dit zoude zijn voorgevallen, en in deze stad ook geene regtstreeksche tijdingen schijnen ontvangen te zijn, zal men deswege nadere berigten en de bevestiging moeten afwachten, even als van de geruchten, dat te Gent eene tegenomwenteling heeft plaats gehad, ten gevolge van welke 5000 man met de oranje kokarde de stad zouden zijn nitgetrokken.

De geruchten, dat te Luik de oranje vlag was nitgestoken en de oranje kokarde opgezet, schijnen zicht niet te bevestigen.

Op de grenzen, zoo wel als in deze geheele provincie, blijft alles stil en rustig, hetwelk aan den goeden geest der ingezetenen en hunne gehoorgevigden aan den welmeenenden raad der geestelijken en van invloedhebbende personen voornamelijk moet worden toegeschreven.

— De heeren *Cortwright* en *Bresson* zijn zondag avond uit Brussel terug gekeerd.

— Den 1 dezer zijn in Antwerpen eenige troepen binnengerukt. Op de citadel is men op zijne hoede geweest. De artillerie bevond zich met brandende lonten bij hare stukken en de wachten waren verdubbeld.

— Maandag was nog altijd een groot aantal schepen bezig met goederen uit de citadel van Antwerpen te laden.

— Zondag heeft de generaal van der *Smisson* te Antwerpen over een corps geregelde troepen, dat twee duizend man sterk zou geweest zijn, eene wapenschouw gehouden.

— De russische generaal, veldmaarschalk, graaf *Dishitsch Sabkhanaki* is van Berlijn naar Petersburg vertrokken.

— De staatkunde der noordsche mogendheden, schijnt ons toe minder eenen oorlog te bedoelen, dan wel hunne onderdanen in bedwang te houden. De legers van het vaste land maken een zeer uitgebreid gezondheidscordon nit, dat zich over Italië, Polen en Duitschland uitstrekt, om paal en perk te stellen aan den vrijheids- en omwentelingsgeest die in geheel Europa heerscht, en die aan de Vorsten meer vrees inboezemt dan geene koorts of *cholera morbus*.
(Bymhorf.)

— De *Times* van den 7 december verzekert stellig, dat Keizer *Nikolaas* bij eene nota aan de verschillende hoven heeft verklaard, geen en enkelen man zijns legers de russische grenzen te zullen laten overtrekken, ten ware met algemeene overeenstemming der vijf mogendheden.

— Naar men wil, zal lord *Granville* zich eerstdaags als Engelsch ambassadeur naar Parijs begeven, om lord *Stuart de Rothsay* terug te roepen.

DAGBLADEN.

De *Times* van den 3 december, nogmaals deszelfs redenering ten aanzien van België en den tegenwoordigen stand van zaken hervattende, zegt: dit zoude de onvermijdelijke loop der gebeurtenissen moeten zijn; bijaldien de geest van het heilig verbond, den Keizer van Rusland en den Koning van Pruisen ongelukkiglijk mogt aanzetten, om door kracht van wapenen, de veronderde bepalingen van willekeurig aangegane verbindtenis-

sen in stand te willen houden. Wat er echter ook gebeuren moge, Engeland is gelukkiglijk bewaard voor de noodzakelijkheid, om bij het begin van den strijd mede te velde te trekken, en zonde enkel en alleen bijgevolg van tijd kunnen gedwongen worden er een dadelijk aandeel aan te nemen, bijaldien onze fransche naburen met zoodanige eerzuchtige en onbeschaamde aanmatigheden mogten voor den dag komen, als waars door geheel Europa onze bondgenooten zouden worden; stilzwijgende van de traktaten afgezien en openlijk zich tegen de beginselen verklaard hebbende, waarop de aanvallende partijen zich gronden, zal Engeland, bijaldien de fransche regering, zod als wij geene redenen meenen te hebben te twifelen, aan derzelve verklaring en afgelegde staatkundige geloofsbelijdenis getrouw blijft, zal Engeland, zeggen wij, te midden van eenen hetzelfde van alle kanten omringende oorlog, in het ongestoorde genot van den vrede blijven.

In tegenoverstelling van het plegtige protest van den Koning van Holland, handelende in naam en als medelid van het duitische verbond, heeft hetzelfde daarenboven de onvergeeflijke en ontzaggelijke misdaad begaan, om aan te toonen, dat de traktaten van Weenen slechts nutteloos geschrift waren, daar Ruslands regten op Polen, die van Oostenrijk op het Lombardisch Venetiaansch koninkrijk en eindelijk, die van Pruisen op de saksische en de Rijnprovincien, op geene betere gronden berusten, dan deze zelfde gering geachte, verminkte documenten.

Wanneer deze mogendheden hunne legers naar den Rijn zenden, dan zal zulks zijn onder het voorwendsel, van het herstel of de instandhouding van de oude betrekkingen de staten zoo als die geregeld zijn bij de traktaten, waarvan Keizer *Nikolaas* in zijnen brief aan den Koning der Franschen gewag maakt; terwijl de botsing, waartoe men zegt dat Frankrijk zich voorbered, zal aanleiding geven tot het ten uitvoer brengen van deszelfs voornemen, om zijne belgische naburen tegen allen vreemden aanval te beschermen. Bij het eerste kanonschot, dat door Pruisen op de grenzen van België mogt gelost worden, zal deze nieuwe staat, Frankrijk te hulp roepen, en de zaak en belangen der beide omwentelingen, met de volkswaarde onder een vermengende, zal de regering van laatstgemeld rijk het onmogelijk achten, zich van eenen strijd te onttrekken, die men gretig als deszelfs eigenen zal aanmerken. Van daar dan ook dat, zoo als wij vernemen, de patriotische bewoners der grenzen, de door de regering te nemen voorzorgen voortuit loopende, zich zelve wapenen, ten einde aan den gevreesd wordenden aanval tegenstand te kunnen bieden; men verzekert dat de ingezetenen der steden, dorpen en gehuchten aan de oostelijke grenzen van Frankrijk, zich zelve in militaire korpsen organiseren, wapenen aankopen en patriotische assurantie-compagnien oprigten, tegen de rampen van eenen vijandelijken inval.

Ziedaar eene schets van de in Frankrijk gemaakt wordende oorlogstoebereidselen. Rusland heeft volgens alle ontvangene berigten, meerdere korpsen van deszelfs leger op den voet van oorlog gebragt; bij het departement van oorlog te Berlijn, moet, naar men meldt, eene groote werkzaamheid heerschen en versterkingen naar de Rijn-provincien gezonden zijn, terwijl wij nauwelijks noodig hebben, om hier ook nog te spreken van de loopende geruchten ten aanzien der door Oostenrijk gemaakt wordende toebereidselen. In aanmerking nemende, de bekende grondbeginselen dezer onbepaalde en alleenheerschende regeringen; derzelve afkeer voor alle staatkundige veranderingen, en hunne vrees voor de aanstekende pest der omwentelingsgezindheid, ten gevolge der gebeurtenissen van juli, is het geenszins te verwonderen dat zij legers nitrusten tegen Frankrijks burger-Koning en charter.

Het onmiddellijk voorwerp van den krijg zal België zijn, en de regtvaardiging van het aan te wenden geweld, zal geenszins bestaan in de door de Belgen gedane keuze van een ander stamhuis, maar daarin, dat zij de plegtige traktaten verbroken hebben, op wier instandhouding de zekerheid van het tegenwoordig Europeisch stelsel berustende is. De tijd is voorbij, om met de declaratie van van *Loybach* op de vaders der invallende henden, een' krijg tegen de publieke opinie te voeren; edoch de getrouwe naleving der traktaten, waarbij de onderlinge betrekkingen der staten is vastgesteld, kan nog altoos met de wapenen in de hand gedwongen worden, en de overtreding dier traktaten kan ten minste tot een voorwendsel dienen, om den nieuwen belgischen staat aan te vallen, als er op staande, om de provincie van Luxemburg, een groot-hertogdom van het duitische verbond, met zich te vereenigen.

De *Messenger* komt heden terug op het verspreid gerucht van een of een desenfief tractaat tusschen Frankrijk en Engeland, maar zegt de stellige overtuiging te hebben, dat, ofschoon er eenige denkbeelden geopperd zijn, welke tot zoodanig iets zouden kunnen leiden, het tractaat echter niet gesloten is. Het ontwerp dier nauwe verbindtenis, dus vervolgt het aangehaalde blad, is steeds de droom geweest der plannen makende staatkundigen. Reeds sedert lang heeft men gezegd dat zoo die beide natien zich onderling konden verstaan, zij de soevereinen der wereld zouden wezen. Het zijn twee vrje en constitu-

tionele staten; derselver invloed op de wereld, zou zich derhalve doen onderkennen door eenen geest van vrijheid en beschaving, het tegenwigt van het heilige verbond uitmakende. Dit alles berust echter slechts op eene veronderstelling, en wanneer het immer tot het hêdiscutiëren van het traktaat gekomen zal zijn, zal het niet kwaad zijn daarbij Englands toestemming te hedingen tot zekere hernemingen, welke Frankrijk in geval van oorlog zbu kunnen bewerkstelligen. Zoodanig beding zou de toesteen wezen van de goede trouw onzer bureu en van hunne wezenlijke welgezindheid jegens ons. In alle geval kan het alhier in omloop geweest zijnde gerucht, het zij dan waar of valsch niet anders, dan eene gunstige uitwerking op den algemeenen vrede hebben, en zal hetzelfde maken, dat men zich nog wel eens bedenkt alvorens tot hoogstgewigtige besluiten te komen.

Wanneer men oorlog hebben wil, zegt dit zelfde dagblad, dan kan Luxemburg daar toe tot een goed voorwendsel verstreken, anders echter kunnen alle zwaarigheden daaromtrent zeer gemakkelijk opgehield en uit den weg geruimd worden; krachtens dezelfde magt, waarbij de bondgenooten het koninkrijk der nederlanden hebben daargesteld, verkozen zij ook van deze provincie een groot hertogdom te maken, en het voor den tweeden zoon van den Koning van dat rijk te bestemmen, met het voorregt om een medelid van het duitsche bondgenootschap te worden, afzchoon zij hetzelfde niet aan genen kant van den Rijn naar Duitschland konden overbrengen; naderhand echter werd het uitdrukkelijk met België vereenigd, en werd ook reeds vroeger, steeds als eene belgische provincie aangemerkt; thans heeft hetzelfde afgevaardigden naar het nationaal congres gezonden, en de traktaten van 1815 zijn voor hetzelfde niet verbindender, dan voor eene der andere belgische provincien waarmede het zich vereenigd heeft.

Onderscheidene dagbladen maken gewag van onderhandelingen die te Londen zouden zijn aangekoopt; om tusschen Frankrijk en Engeland een traktaat van financiën te sluiten. De engelsche Courant drukt zich ten dien aanzien op de volgende wijze uit: De fransche dagbladen spreken van nieuwe krijgstoerusting in Frankrijk; het is echter bewezen dat deze toerusting alleen moeten dienen ter verdediging, en niet om aanvallender wijze te ageren. Desniettemin moet men zich evenwel niet verheelden, dat de fransche regering zoude afwachten, tot dat de vijanden tot op de grenzen van Frankrijk voortrukten. De eerste beweging van een russisch, oostenrijksch of pruisisch leger in de richting van dat rijk, zal tot een verstreken om de fransche legers te doen oprukken. De natie heeft te veel ondervinding om koelbloedig toe te laten, dat men rondom dezelfde grondgebied een gezondheidsordonnatie trekke. Wij gelooven niet dat de bondgenooten eenen eenen stap voorwaarts zullen doen, als wel wetende, dat wij hunne bewegingen zouden aanmerken als op Engeland gemunt. En immers, wanneer wij zouden toelaten, dat de algemeene denkwijze in België, door vreemde bejooten tot zwijgen gebracht werden, dan zoude het weltra ook in ons land met de algemeene denkwijze afgedaan zijn.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGING.

Bij de Gebroeders **LANGENHUYSEN**, Uitgevers en Drukkers dezee, is gedrukt en voor 1/2 cents te bekomen: **VERMOGEN D. GEBED** tot de Allerheiligste Maagd en Moeder Gods **MARIA**, om haren bijstand in onze rampalige tijdsomstandigheden te verwerven.

By deszeelen zijn mede de navolgende Werken te bekomen:

J. J. MENOCHII, Biblia Sacra vulgata editionis cum Commentariis, 11 vol. in 8° f 18-16.

Biblia Sacra vulgata editionis de **SEXTI V** et **CLEMENTIS VIII**, in 8° gebonden in bezam f 4 00.

J. F. VAN DE VELDE, Synopsis monumentorum Collectionis, in 8° f 4 50.

J. BENCE, Commentaria in omnes beati Pauli Epist., 3 vol., in 12° halve band, f 4-00.

L. J. M. VAN DE WAUDT DONSEL, Hermética Evangelica et Dictionarium Evangelicum, 2 vol. in gr 8° f 7 00.

R. P. ALOKSH BELLECH, Vitasque Salubres principum impedimenta commentationibus illustrata, omnium usui aptatis in 12° f 1-60.

Medalla aurea cum sctis S. P. IGNATHI DE LOYOLA in 12° f 0-80.

Institutiones Philosophicæ 3 vol. in 12°.

Analysis Epistolarum, beati Pauli, 3 vol. f 2-50.

Historia et Concordia Evangelica f 2-40.

Catechismus de Tonara f 0-50.

A. J. R. C. CHAUD, Ethica Sacra, sive lectiones præcise à Sacris biblis deceptis, ad juventutis usum. In carton f 0-30.

Nova Collectio Synodorum Mechliniensium, epistolarum pastoralium et variorum decretorum archiepiscoporum Mechliniensium f 1-30.

P. P. MENZ, Theophrastus Bibliorum. 2 vol. gebonden f 7-00.

Patris 6 vol. f 18-00.

ZACHARIA, Anti-Febronius, Febronius abbreviatus cum notis adversus auctores theologos et canonistas, etc., 5 vol. f 9-00

DE SMET, Institutiones oratoricæ. f 4-25.

P. GOVARTS, Opuscula adversus J. B. ESPENII f 4-25.

Institutiones à **S. CAR. BORROMEO** f 0-80.

Acta **ZEGERI BERNARDI VAN ESPEN** f 0-75.

BENEDICTI PAPÆ XIV, Bullarium 13 vol. f 16-25.

Tractatus de Logica f 0-50.

— Ethica f 0-40.

— Phisica f 0-50.

— Metaphisica f 0-50.

BERGIER, Traité Historique et Dogmatique de la Vraie Religion, 10 vol. f 8-00.

Œuvres DE LA MENNAIS 3 vol. f 16-25.

MARTIN, Cours abrégé de Mythologie historique. f 4-40.

LEBUN DES CHAMETTES, Leçons Françaises de littératures et de Morale f 2-40.

DE LA MENNAIS, Reflections sur l'état de l'Eglise en France f 2-40.

Catalogue des ouvrages, mis à l'Index f 2-00.

FELLER, Cours de Morale Chrétienne et de littérature Religieuse. 5 vol. f 12-00.

BOSSUET, Choix des oraisons funèbres, avec Portrait et papier velin. f 3-00.

FLECHIER, — — — — — f 3-00.

Grandeur de Marie. 2 vol. f 2-00.

Lettres sur des sujets Religieux ou correspondance, entre un ministre résident à Birmingham, un Catholique Romain. (Laique.) 0-80.

Flandrisms, Wallonisms et expressions impropres dans la langue française. f 1-25.

LE JEUNE, Sermons choisis. 2 vol. f 2-40.

FEUVAIS, Sermons. 4 vol. f 4-80.

CHEVASSU, Prônes pour tous les Dimanches de l'année. 4 vol. f 3-00.

BEAUZEE, Exposition abrégée des preuves historiques de la Religion Chrétienne. f 1-30.

Vies des Saints et des Bienheureux pour servir de suite à l'ouvrage de Butler et Godscard. 0-90.

Histoire de l'Eglise Gallicane, par les pères **LONGUEVAL**, **FONTENAY**, **BRUMMOY** et **BERTHIER**. 26 vol. f 23-40.

BRIAND, les jeunes Voyageurs en Europe, avec 16 cartes et figures 5 vol. f 9-50.

Chefs-d'Œuvres de **BOSSUET**, 8 vol. f 7-00.

BEKENDMAKING.

Gebroeders **HARTOGENSIS**, te 's Bosch, koopen de **RECEPISSEN** van de nieuwe **BELASTING**, in evenredigheid der beursprijs. Adres, in de **Verwerstraat**.

LIJZEN DER VOLGENDE EFFOTEN.
AMSTERDAM, 10 DECEMBER.

			Gobl.
NEDERLANDEN.			
Werkelijke Schuld	à 2 1/2 pCt.	37 1/2 - 38 1/2	37 1/2
Uitgestelde dito		1/2 - 1 1/4	1 1/2
Kansbiljetten		15 - 1 1/4	15 1/2
Stellen van uitgeloten dito			
Amortisatie-Syndikaat	4 1/2 pCt.	64 1/2 - 65 1/2	64 1/2
Domein-Lorenten	2 1/2		
Handel-Maatschappij	4 1/2		
FRANKRIJK.			
Inschrijving op het Grootboek	3	60 3/4 - 61 3/4	60
Certifikaten van dito			
RUSLAND.			
Bij <i>Hops</i> en C ^o	5	85 1/2 - 86	85 1/2
Negociatie 1828		86 - 1/4	86 1/2
Inschrijving op het Grootboek	6	50 1/2 - 53	51 1/4
Certifikaten van dito		51 - 53	51 1/4
Cert. dito Hamburg Admin.	5		
Dito te Londen genegocieerd			
PRUISSEN.			
In Londen genegocieerd			
Idem 2 ^o Ligting			
SPANJE.			
Renten perpetuel			
Neg. bij <i>Hops</i> en C ^o		43 - 1/2	43 1/2
Te Parijs en Londen gedom ^d		11 1/2 - 12 1/4	12 1/2
Coupons			
POLLEN.			
Loten			
WIENEN.			
Bank	5 pCt.		
Dito	4		
Certifikaten	2 1/2		
Metaaliek	5	82 1/2 - 83 1/2	83
Dito	2 1/2		
Dito te Londen genegocieerd	5		
Bank-Aktien	3		
Aandeelen f 100 bij <i>Rotschild</i>			
Dito " 250 dito	4		
NAPELS.			
Cert. bij <i>Lansien</i> en <i>Banco</i>	5		
Dito Napelsche Adm.	4	55 1/2 - 57 1/4	56 1/4
Dito te Londen genegocieerd	5		
ENGLAND.			
Negociatie in Londen	3		
Geconsolideerde			